TURVALLISEMPI EUROOPPA
OIKEUDENMUKAISEMMASSA MAAILMASSA

EUROOPAN UNIONIN TURVALLISUUSSTRATEGIA

Bryssel 12. joulukuuta 2003

FI

Johdanto

Eurooppa ei ole koskaan aikaisemmin ollut yhtä vauras, turvallinen ja vapaa. Euroopan historiassa on 1900-luvun alkupuoliskon väkivaltaisen kauden jälkeen seurannut ennen kokematon rauhan ja vakauden aika.

Keskeinen merkitys tässä kehityksessä on ollut Euroopan unionin perustamisella, joka on muuttanut valtioidemme välisiä suhteita ja kansalaistemme elämää. Euroopan maat ovat sitoutuneet rauhanomaiseen riitojen käsittelyyn ja yhteistyöhön yhteisten instituutioiden välityksellä. Autoritaariset järjestelmät ovat vaihtuneet tänä aikakautena turvallisiin, vakaisiin ja dynaamisiin demokratioihin oikeusvaltion ja demokratian periaatteiden asteittaisen leviämisen myötä. EU:n perättäiset laajentumiset ovat tehneet yhdistyneen ja rauhanomaisen maanosan visiosta todellisuutta.

Mikään yksittäinen maa ei pysty ratkaisemaan nykyajan monimutkaisia ongelmia omin voimin.

Yhdysvalloilla on ollut Euroopan yhdentymisen ja Euroopan turvallisuuden kannalta ratkaiseva merkitys erityisesti Naton kautta. Kylmän sodan päättyminen jätti Yhdysvallat hallitsevaan asemaan sotilaallisena toimijana. Mikään yksittäinen maa ei kuitenkaan pysty ratkaisemaan nykyajan monimutkaisia ongelmia omin voimin.

Euroopalla on edelleen turvallisuusuhkia ja -haasteita. Balkanin konfliktin puhkeaminen oli muistutus siitä, että sota ei ole kadonnut maanosastamme. Viime vuosikymmenen aikana mikään alue maailmassa ei ole säästynyt aseellisilta konflikteilta. Niistä useimmat ovat olleet pikemminkin valtioiden sisäisiä kuin valtioiden välisiä ja useimmat uhrit ovat olleet siviilejä.

25 valtion muodostama Euroopan unioni, jossa on yli 450 miljoonaa kansalaista ja joka tuottaa neljäsosan maailman bruttokansantulosta (BKTL) on väistämättä maailmanlaajuinen toimija; sen on oltava valmis ottamaan osavastuu maailmanlaajuisesta turvallisuudesta ja osallistumaan oikeudenmukaisemman maailman rakentamiseen.

25 valtion muodostama Euroopan unioni, jossa on yli 450 miljoonaa kansalaista, joka tuottaa neljäsosan maailman bruttokansantulosta (BKTL) ja jolla on käytössään laaja valikoima välineitä, on väistämättä maailmanlaajuinen toimija. Viime vuosikymmenen aikana eurooppalaisia joukkoja on lähetetty ulkomaille niinkin kaukaisiin paikkoihin kuin Afganistaniin, Itä-Timoriin ja Kongon demokraattiseen tasavaltaan. Eurooppalaisten etujen jatkuva lähentyminen ja Euroopan unionin keskinäisen yhteisvastuullisuuden lujittuminen tekevät meistä uskottavamman ja tehokkaamman toimijan. Euroopan on oltava valmis ottamaan osavastuu maailmanlaajuisesta turvallisuudesta ja osallistumaan oikeudenmukaisemman maailman rakentamiseen.

I TURVALLISUUSYMPÄRISTÖ: MAAILMANLAAJUISET HAASTEET JA SUURIMMAT UHAT

Maailmanlaajuiset haasteet

Kylmän sodan jälkeiselle maailmalle on ominaista rajojen avautuminen ja tällaisessa ympäristössä turvallisuuden sisäiset ja ulkoiset näkökohdat liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Kauppa- ja investointivirrat, teknologian kehitys ja demokratian leviäminen ovat tuoneet vapautta ja vaurautta monille ihmisille. Joidenkin ihmisten mielestä maailmanlaajuistuminen on turhautumisen ja epäoikeudenmukaisuuden eräs syy. Tämä kehitys on myös kasvattanut valtiosta riippumattomien ryhmien toiminta-alaa kansainvälisissä asioissa. Kyseinen kehitys on myös lisännyt Euroopan riippuvuutta yhteenliitetyistä infrastruktuureista liikenteen, energian, tietoliikenteen ja muilla aloilla ja näin ollen lisännyt myös Euroopan haavoittuvuutta.

Vuodesta 1990 lähtien sodissa on kuollut melkein neljä miljoonaa ihmistä, joista 90 prosenttia siviilejä. Yli 18 miljoonaa ihmistä koko maailmassa on joutunut jättämään kotinsa konfliktin seurauksena.

45 miljoonaa ihmistä kuolee joka vuosi nälkään ja aliravitsemukseen. Aids vaikuttaa osaltaan yhteiskuntien hajoamiseen. Turvallisuus on eräs kehityksen edellytyksistä.

Köyhyys ja sairaudet aiheuttavat suuressa osassa kehitysmaita suunnatonta kärsimystä sekä kiireellisiä turvallisuusongelmia. Melkein kolme miljardia ihmistä eli puolet maailman väestöstä joutuu tulemaan toimeen alle kahdella eurolla päivässä. 45 miljoonaa ihmistä kuolee joka vuosi nälkään ja aliravitsemukseen. Aidsista on tullut ihmiskunnan historian eräs tappavimmista pandemioista, joka vaikuttaa osaltaan yhteiskuntien hajoamiseen. Uudet sairaudet voivat levitä nopeasti ja niistä voi tulla maailmanlaajuisia uhkia. Saharan eteläpuoleinen Afrikka on nykyään köyhempi kuin kymmenen vuotta sitten. Monissa tapauksissa talouden kehittymisen epäonnistuminen on sidoksissa poliittisiin ongelmiin ja väkivaltaisiin konflikteihin.

Turvallisuus on kehityksen ennakkoedellytys. Konfliktit eivät ainoastaan tuhoa infrastruktuuria, muun muassa sosiaalisia perusrakenteita, vaan ne myös voimistavat rikollisuutta, estävät investointeja ja tekevät normaalin taloudellisen toiminnan mahdottomaksi. Monet maat ja alueet ovat konfliktien, turvattomuuden ja köyhyyden kierteessä.

Luonnonvaroista ja erityisesti vedestä käytävä kilpailu, jota kiihdyttää lämpötilojen nousu tulevina vuosikymmeninä, lisää todennäköisesti rauhattomuutta ja muuttoliikkeitä useilla alueilla.

Energiariippuvuus on Euroopan erityinen huolenaihe. Eurooppa on maailman suurin öljyn ja kaasun tuoja. Tuonnin osuus päivittäisestä energiankulutuksesta on noin 50 prosenttia. Se nousee 70 prosenttiin vuonna 2030. Öljyä tuodaan pääasiassa Persianlahdelta ja kaasua Venäjältä ja Pohjois-Afrikasta.

Suurimmat uhkat

Laajamittainen hyökkäys jotakin jäsenvaltiota vastaan on nykyisin epätodennäköinen. Sen sijaan Euroopan edessä on uusia uhkia: monimuotoisempia, näkymättömämpiä ja arvaamattomampia.

Terrorismi: Terrorismi vaarantaa ihmishenkiä, aiheuttaa suuria kustannuksia, pyrkii vahingoittamaan yhteiskuntiemme avoimuutta ja suvaitsevuutta sekä muodostaa kasvavan strategisen uhan koko Euroopalle. Yhä useammin voidaan todeta, että terroristijärjestöillä on käytössään huomattavia voimavaroja, ne ovat sähköisten verkostojen yhdistämiä ja ne ovat valmiita käyttämään rajoittamatonta väkivaltaa valtavien uhrimäärien aiheuttamiseksi.

Uusin terrorismin aalto on maailmanlaajuinen ja liittyy väkivaltaiseen uskonnolliseen ääriliikehdintään. Se on seurausta monista eri syistä, muun muassa modernisoinnin paineista, kulttuurin, yhteiskunnan ja politiikan kriiseistä ja ulkomailla elävien nuorten yhteiskunnallisesta vieraantuneisuudesta. Tämä ilmiö on myös osa omaa yhteiskuntaamme.

Eurooppa on tällaiselle terrorismille sekä kohde että tukikohta. Euroopan maat ovat kohteita ja niihin on tehty hyökkäyksiä. Al Qaidan solujen logistisia tukikohtia on paljastettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa, Saksassa, Espanjassa ja Belgiassa. On välttämätöntä toteuttaa yhtenäisiä toimia Euroopan tasolla.

Joukkotuhoaseiden leviäminen on mahdollisesti suurin uhka turvallisuudellemme. Kansainväliset sopimusjärjestelmät ja vientivalvontajärjestelyt ovat hidastaneet joukkotuhoaseiden ja maaliinsaattamisjärjestelmien leviämistä. Olemme nyt kuitenkin siirtymässä uuteen vaaralliseen aikakauteen, jolloin joukkotuhoaseiden kilpavarustelu saattaa alkaa erityisesti Lähi-idässä. Biotieteissä

Joukkotuhoaseita käyttivät viimeksi Aum-lahkon terroristit Tokion metrossa vuonna 1995 sariinikaasuhyökkäyksessä. Kaksitoista ihmistä kuoli ja useita tuhansia loukkaantui. Kaksi vuotta aiemmin Aum oli levittänyt pernaruttoitiöitä eräälle Tokion kadulle.

tapahtunut edistys saattaa lisätä biologisten aseiden tehoa tulevina vuosina; myös kemiallisin ja säteilyyn liittyvin välinein toteutettavan hyökkäyksen vakava riski on olemassa. Ohjusteknologian leviäminen lisää osaltaan epävakautta ja saattaa asettaa Euroopan suurempaan vaaraan.

Pelottavimmassa skenaariossa terroristiryhmät saavat haltuunsa joukkotuhoaseita. Tällaisessa tapauksessa pieni ryhmä pystyisi aiheuttamaan tuhoa sellaisessa mittakaavassa, joka oli aikaisemmin mahdollista vain valtioille ja armeijoille.

Alueelliset konfliktit: esimerkiksi Kashmirissa, Suurten järvien alueella ja Korean niemimaalla esiintyvien kaltaiset ongelmat vaikuttavat Euroopan etuihin suoraan ja välillisesti, samoin konfliktit lähempänä Eurooppaa, ennen kaikkea Lähi-idässä. Väkivaltaiset tai pitkään jatkuneet konfliktit myös meidän rajoillamme uhkaavat alueellista vakautta. Ne tuhoavat ihmishenkiä sekä sosiaalisia ja fyysisiä infrastruktuureja sekä uhkaavat vähemmistöjä, perusvapauksia ja ihmisoikeuksia. Konfliktit voivat johtaa ääriliikehdintään, terrorismiin ja valtioiden hajoamiseen sekä tarjoavat mahdollisuuksia järjestäytyneelle rikollisuudelle. Alueellinen turvattomuus voi lisätä joukkotuhoaseiden kysyntää. Käytännöllisin tapa puuttua usein vaikeasti määriteltäviin uusiin uhkiin on toisinaan pyrkiä ratkaisemaan alueellisiin konflikteihin liittyvät aiemmat ongelmat.

Toimintakyvyttömät valtiot: huono hallinto, jolle ovat ominaisia korruptio, vallan väärinkäyttö, heikot instituutiot ja vastuuvelvollisuuden puuttuminen, sekä sisäiset konfliktit rappeuttavat valtioita sisältä päin. Joissakin tapauksissa tämä on johtanut valtion instituutioiden romahtamiseen. Somalia, Liberia ja Talebanin hallinnossa ollut Afganistan ovat tunnetuimmat viimeaikaiset esimerkit. Valtion romahtamiseen voidaan yhdistää selkeitä uhkia kuten järjestäytynyt rikollisuus ja terrorismi. Valtion toimintakyvyttömyys on hälyttävä ilmiö, joka vaarantaa globaalin hallinnon ja lisää alueellista epävakautta.

Järjestäytynyt rikollisuus: Eurooppa on järjestäytyneen rikollisuuden ensisijaisia kohteita. Tällä turvallisuutemme sisäisellä uhkalla on tärkeä ulkoinen ulottuvuus: rajat ylittävä huumausaine-, nais- ja asekauppa sekä laittoman maahantulon järjestäminen muodostavat suuren osan rikollisjärjestöjen toiminnasta. Sillä voi olla yhteyksiä terrorismiin.

Tällainen rikollinen toiminta yhdistetään usein heikkoihin tai heikkeneviin valtioihin. Huumausainekaupasta saadut tulot ovat vauhdittaneet valtion rakenteiden heikkenemistä useissa huumausaineiden tuottajamaissa. Jalokivien, puutavaran ja pienaseiden kaupasta saadut tulot vahvistavat konflikteja muissa

osissa maailmaa. Kaikki tällainen toiminta heikentää oikeusjärjestystä ja jopa yhteiskuntajärjestystä. Äärimmäisissä tapauksissa järjestäytynyt rikollisuus saattaa ottaa valtiossa vallan. 90 prosenttia Euroopassa käytettävästä heroiinista on peräisin Afganistanissa kasvatettavista unikoista, ja kyseisessä maassa pidetään huumausaineista saaduilla tuloilla yllä yksityisarmeijoita. Suurin osa näistä huumausaineista jaellaan Balkanin rikollisverkostojen kautta. Nämä verkostot ovat myös välittäneet noin 200 000 maailman 700 000:sta seksikaupan naisuhrista. Uusi lisähuomiota kaipaava järjestäytyneen rikollisuuden ulottuvuus on merirosvouksen lisääntyminen.

Maksimaaliseen tuhoon tähtäävä terrorismi, joukkotuhoaseiden saatavuus, järjestäytynyt rikollisuus, valtion instituutioiden heikentyminen ja yksityiset armeijat: jos nämä tekijät yhdistyvät, saattaa Eurooppa todellakin olla erittäin suuren uhan edessä.

II STRATEGISET TAVOITTEET

Aikamme maailmassa meillä on edessämme valoisimmat näkymät ja samalla suurimmat uhkat mitä koskaan olemme kokeneet. Tulevaisuus riippuu osittain omasta toiminnastamme. Meidän on ajateltava maailmanlaajuisesti ja toimittava paikallisesti. Euroopan unionilla on kolme strategista tavoitetta, jotta se voisi puolustaa turvallisuuttaan ja edistää arvojaan:

Uhkien torjuminen

Euroopan unioni on torjunut suurimpia uhkia aktiivisesti.

- Se reagoi 11.9.2001 sattuneisiin tapahtumiin toimenpidekokonaisuudella, johon kuuluu eurooppalaisen pidätysmääräyksen luominen, terrorismin rahoituksen estäminen ja sopimus keskinäisestä oikeusavusta Yhdysvaltojen kanssa. EU jatkaa yhteistyön kehittämistä tällä alalla ja puolustuksensa parantamista.

- EU on toteuttanut joukkotuhoaseiden leviämisen vastaista politiikkaa jo useita vuosia. Se on juuri sopinut uudesta toimintaohjelmasta, joka käsittää toimenpiteitä Kansainvälisen atomienergiajärjestön vahvistamiseksi, vientivalvonnan tiukentamiseksi ja laittomien toimitusten ja laittomien hankintojen estämiseksi. EU on sitoutunut pyrkimään siihen, että monenvälisiin sopimuksiin sisältyviä järjestelyjä noudatettaisiin yleisesti sekä siihen, että sopimuksia ja niiden täytäntöönpanomääräyksiä vahvistettaisiin.

- Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat auttaneet alueellisten konfliktien ratkaisemisessa ja toimintakyvyttömien valtioiden toimintakyvyn palauttamisessa muun muassa Balkanilla, Afganistanissa ja Kongon demokraattisessa tasavallassa. Asianmukaisen hallinnon palauttaminen Balkanille, demokratian edistäminen ja Balkanin viranomaisten auttaminen torjumaan järjestäytynyttä rikollisuutta on eräs tehokkaimmista tavoista torjua järjestäytynyttä rikollisuutta EU:ssa.

Globalisaation aikakaudella kaukaiset uhkat saattavat olla yhtä suuri huolenaihe kuin lähellä olevat. Ydinaseisiin liittyvä toiminta Koreassa, ydinriskit Etelä-Aasiassa ja joukkotuhoaseiden leviäminen Lähi-idässä huolestuttavat Euroopan unionia.

Globalisaation aikakaudella kaukaiset uhkat saattavat olla yhtä suuri huolenaihe kuin lähellä olevat. Ensimmäinen puolustuslinja on usein ulkomailla. Uudet uhkat ovat dynaamisia.

Konfliktinehkäisyä ja uhkien torjumista ei voi aloittaa liian aikaisin.

Terroristit ja rikolliset pystyvät nyt toimimaan maailmanlaajuisesti: terroristitoiminta Keski- tai Kaakkois-Aasiassa voi olla uhka Euroopan maille tai niiden kansalaisille. Samalla globaalin tiedonvälityksen ansiosta Euroopan tietoisuus koko maailman alueellisista konflikteista tai humanitaarisista tragedioista lisääntyy.

Perinteinen itsepuolustuskäsityksemme ennen kylmää sotaa ja kylmän sodan aikana perustui miehitysuhkaan. Uusia uhkia torjuttaessa ensimmäinen puolustuslinja on usein ulkomailla. Uudet uhkat ovat dynaamisia. Joukkotuhoaseiden leviämisen vaara lisääntyy ajan myötä; jos terroristijärjestöjen toimintaan ei puututa, ne tulevat entistä vaarallisemmiksi. Valtioiden toimintakyvyn lamaantuminen ja järjestäytynyt rikollisuus leviävät, jos niihin ei kiinnitetä huomiota, kuten Länsi-Afrikassa on voitu havaita. Tämä tarkoittaa, että on oltava valmiita toimintaan jo ennen kriisin puhkeamista. Konfliktinehkäisyä ja uhkien torjumista ei voi aloittaa liian aikaisin.

Toisin kuin massiivinen näkyvä uhka kylmän sodan aikana, yksikään nykyisistä uusista uhkista ei ole pelkästään sotilaallinen, eikä niitä voida hoitaa yksinomaan sotilaallisin keinoin. Ne kaikki edellyttävät useiden eri välineiden käyttöä. Joukkotuhoaseiden leviämistä voidaan rajoittaa vientivalvonnalla ja sitä voidaan torjua poliittista, taloudellista tai muuta painostusta käyttämällä, ja samalla on puututtava taustalla oleviin poliittisiin syihin. Terrorismin torjunta voi vaatia tiedusteluvälineiden, poliisitoiminnan, oikeudellisten, sotilaallisten ja muiden välineiden yhdistämistä. Toimintakyvyttömissä valtioissa saatetaan tarvita sotilaallisia välineitä järjestyksen palauttamiseksi ja humanitaarisia välineitä välittömän kriisin hoitamiseen. Alueelliset konfliktit vaativat poliittisia ratkaisuja, mutta sotilaallisia voimavaroja ja tehokasta poliisitoimintaa saatetaan tarvita konfliktin jälkeisessä vaiheessa. Taloudellisia välineitä voidaan käyttää jälleenrakennuksessa ja siviilikriisinhallinnasta on apua siviilihallinnon palauttamisessa. Euroopan unioni on erityisen hyvin varustautunut vastaamaan tällaisiin monimuotoisiin kriiseihin.

Turvallisuuden lisääminen naapurialueillamme

Maantiede ei ole menettänyt merkitystään edes globalisaation aikakaudella. On Euroopan unionin edun mukaista, että sen rajanaapureissa on hyvä hallinto. Väkivaltaiseen konfliktiin osallistuvat naapurit, heikot valtiot, joissa järjestäytynyt rikollisuus menestyy, huonosti toimivat yhteiskunnat tai räjähtävä väestönkasvu Euroopan rajoilla ovat ongelmia sille.

Eurooppa ei saa laajentumisen johdosta jakautua uudelleen. Arabien ja Israelin välisen konfliktin ratkaiseminen on Euroopan tärkeimpiä strategisia tavoitteita.

Liittyvien valtioiden integrointi lisää turvallisuutta, mutta se tuo myös levottomuusalueet lähemmäksi EU:ta. Euroopan unionin tehtävänä on edistää Euroopan unionin itäpuolella ja Välimeren rannoilla vyöhykettä, joka muodostuu hyvin hallituista maista, joihin sillä voi olla tiiviit ja yhteistyöhön perustuvat suhteet.

Balkanin alue on paras esimerkki tämän asian tärkeydestä. Euroopan unionin yhdessä Yhdysvaltojen, Venäjän, Naton ja muiden kansainvälisten kumppaneiden kanssa toteuttamien toimien ansiosta vakavan konfliktin puhkeaminen ei enää uhkaa Balkanin alueen vakautta. Ulkopolitiikkamme uskottavuus riippuu kyseisellä alueella saavuttamiemme tulosten pysyvyydestä. Euroopan unioniin lähentyminen toimii sekä strategisena tavoitteena, että kannustimena uudistuksiin.

Ei ole Euroopan unionin edun mukaista, että Eurooppa laajentumisen johdosta jakautuisi uudelleen. Taloudellisesta ja poliittisesta yhteistyöstä saatava hyöty on ulotettava sen itäisiin naapureihin ja samalla on pyrittävä löytämään ratkaisu niiden poliittisiin ongelmiin. Euroopan unionin on nyt myös paneuduttava entistä vakavammin ja aktiivisemmin ongelmiin Etelä-Kaukasiassa, josta myös aikanaan tulee sen naapurialue.

Arabien ja Israelin välisen konfliktin ratkaiseminen on Euroopan tärkeimpiä strategisia tavoitteita. Jos siinä ei onnistuta, muiden Lähi-idän ongelmien ratkaisemiseen ei ole juuri mahdollisuuksia. Euroopan unionin on oltava sitoutunut ja valmis käyttämään voimavaroja ongelman käsittelemiseksi kunnes se on ratkaistu. Kahden valtion ratkaisu, jota Eurooppa on kauan kannattanut, on nyt laajalti hyväksytty. Sen toteuttaminen vaatii, että Euroopan unioni, Yhdysvallat, YK, Venäjä ja alueen maat, mutta ennen kaikkea Israel ja Palestiina itse toteuttavat toimia yhdistetysti ja yhteistyössä.

Välimeren alue yleensä kärsii edelleen vakavista ongelmista, taloudellisesta taantumasta, yhteiskunnallisesta rauhattomuudesta ja ratkaisemattomista konflikteista. Euroopan unionin etu vaatii yhteistoimintaa Välimeren kumppaneiden kanssa tekemällä Barcelonan prosessin yhteydessä entistä tehokkaampaa taloudellista, turvallisuus- ja kulttuuriyhteistyötä. On myös harkittava laajempaa toimintaa arabivaltioiden kanssa.

Tehokkaaseen monenvälisyyteen perustuva kansainvälinen järjestys

Globaalisten uhkakuvien, globaalisten markkinoiden ja globaalisen tiedonvälityksen maailmassa turvallisuus ja hyvinvointi riippuvat aina vain enemmän tehokkaasta monenvälisestä järjestelmästä. Tavoitteeksi on asetettava voimakkaamman kansainvälisen yhteisön, hyvin toimivien kansainvälisten instituutioiden ja sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen kehittäminen.

Olemme sitoutuneet pitämään yllä ja kehittämään kansainvälistä oikeutta. Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirja luo perustan kansainvälisille suhteille. YK:n turvallisuusneuvostolla on pääasiallinen vastuu kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisestä. Euroopan unionin ensisijaisena tavoitteena on Yhdistyneiden Kansakuntien vahvistaminen ja sen varustaminen siten, että se voi täyttää tehtävänsä ja toimia tehokkaasti.

Turvallisuus ja hyvinvointi riippuvat aina vain enemmän tehokkaasta monenvälisestä järjestelmästä. Olemme sitoutuneet pitämään yllä ja kehittämään kansainvälistä oikeutta. Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirja luo perustan kansainvälisille suhteille.

Haluamme kansainvälisten järjestöjen, järjestelmien ja sopimusten olevan tehokkaita maailman rauhaan ja turvallisuuteen kohdistuvien uhkien torjumisessa ja siksi meidän on oltava valmis toimintaan, kun niiden sääntöjä rikotaan.

Keskeiset kansainväliset järjestöt kuten Maailman kauppajärjestö (WTO) ja kansainväliset rahoituslaitokset ovat ottaneet uusia jäseniä. Kiina on liittynyt WTO:hon ja Venäjä käy neuvotteluja liittymisestä. Tavoitteena on oltava niiden jäsenyyspohjan laajentaminen korkeasta vaatimustasosta luopumatta.

Transatlanttinen yhteys kuuluu keskeisenä osana kansainväliseen järjestelmään. Se ei ole ainoastaan Euroopan unionin edun mukaista kahdenvälisten suhteiden kannalta, vaan vahvistaa koko kansainvälistä yhteisöä. Nato on tämän suhteen tärkeä ilmentymä.

Myös alueelliset järjestöt vahvistavat maailmanlaajuista hallintoa. Vahvalla ja tehokkaalla Etyjillä ja Euroopan neuvostolla on erityistä merkitystä Euroopan unionille, ja muilla alueellisilla järjestöillä kuten Aseanilla, Mercosurilla ja Afrikan unionilla on tärkeä merkitys paremmin toimivan maailman luomisessa.

Sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen edellytyksenä on, että lainsäädäntö seuraa kehitystä (joukkotuhoaseiden leviäminen, terrorismi ja ilmaston lämpeneminen). Nykyisiä instituutiota, kuten Maailman kauppajärjestöä, on syytä kehittää edelleen ja uusia instituutioita, kuten Kansainvälistä rikostuomioistuinta, on syytä tukea. Omat kokemuksemme Euroopassa osoittavat, että turvallisuutta voidaan lisätä luottamusta lisäävin toimin ja asevalvontajärjestelmin. Näillä välineillä voidaan myös merkittävästi lisätä turvallisuutta ja vakautta naapurimaissamme ja kaukaisemmillakin alueilla.

Kansainvälisen yhteisön taso riippuu sen perustana olevien hallintojärjestelmien tasosta. Hyvin hallituista demokraattisista valtioista koostuva maailma on paras turvallisuustae omalle yhteiskunnallemme. Hyvän hallintotavan levittäminen, yhteiskunnallisten ja poliittisten uudistusten tukeminen, korruption ja vallan väärinkäytön torjuminen ja ihmisoikeuksien suojaaminen ovat parhaita keinoja kansainvälisen järjestyksen lujittamiseksi.

Kauppa- ja kehityspolitiikat voivat olla tehokkaita välineitä uudistusten edistämiseksi. Euroopan unionilla ja sen jäsenvaltioilla on maailman suurimpana virallisen avun antajana ja maailman suurimpana kauppayhteisönä hyvät keinot ajaa asettamiaan päämääriä.

Vaikuttaminen hyvän hallintotavan omaksumiseen avustusohjelmilla, ehdollisuudella ja kohdennetuilla kaupan toimenpiteillä on politiikkamme eräs tärkeä osa, jota meidän on edelleen tehostettava. Maailma, jonka koetaan olevan oikeudenmukainen ja tarjoavan mahdollisuuksia kaikille, on turvallisempi paikka Euroopan unionille ja sen kansalaisille.

Useat maat ovat jättäytyneet kansainvälisen yhteisön ulkopuolelle. Jotkut ovat pyrkineet eristäytymään, toiset taas rikkovat toistuvasti kansainvälisiä normeja. On toivottavaa, että nämä maat liittyisivät uudelleen kansainväliseen yhteisöön ja EU:n on oltava valmis tarjoamaan niille apua. Niiden maiden, jotka eivät halua sitä tehdä, on ymmärrettävä, että siitä on maksettava hinta myös suhteissa Euroopan unioniin.

III VAIKUTUKSET EUROOPAN UNIONIN POLITIIKKAAN

Euroopan unioni on edistynyt yhdenmukaisen ulkopolitiikan ja tehokkaan kriisinhallinnan kehittämisessä. EU:lla on nyt sellaiset välineet, joita voidaan käyttää tehokkaasti, kuten on osoitettu Balkanin alueella ja muuallakin. Mutta jos EU haluaa saattaa osallistumisensa sille tasolle, joka vastaa sen voimavaroja, sen on oltava aktiivisempi, yhdenmukaisempi ja toimintakykyisempi. EU:n on myös toimittava yhteistyössä muiden kanssa.

EU:n on kehitettävä strateginen lähestymistapa, joka edistää varhaisessa vaiheessa tapahtuvaa, nopeaa ja tarvittaessa voimakasta väliintuloa.

Aktiivisempi. Euroopan unionin on pyrittävä aktiivisemmin saavuttamaan strategiset tavoitteensa. Tämä koskee kaikkia käytettävissä olevia kriisinhallinnan ja konfliktinehkäisyn välineitä, mukaan lukien poliittiset, diplomaattiset, sotilaalliset ja siviilitoimet sekä kaupan ja kehitysyhteistyön alan toiminta. Uusien, dynaamisten uhkien käsittelemisessä tarvitaan aktiivista politiikkaa. EU:n on kehitettävä strateginen lähestymistapa, joka edistää varhaisessa vaiheessa tapahtuvaa, nopeaa ja tarvittaessa voimakasta väliintuloa.

Laajentuneen 25 jäsenen unionin, jonka jäsenet yhteensä käyttävät yli 160 miljardia euroa puolustukseen, olisi kyettävä ylläpitämään useita operaatioita samanaikaisesti. EU voisi saada aikaan erityistä lisäarvoa kehittämällä operaatioita, joissa käytetään sekä sotilaallisia että siviilivoimavaroja.

EU:n on tuettava Yhdistyneitä Kansakuntia, kun se käsittelee kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaavia tekijöitä. EU on sitoutunut vahvistamaan yhteistyötään YK:n kanssa konflikteista selviytyneiden maiden avustamiseksi sekä lisäämään tukeaan YK:lle lyhytaikaisissa kriisinhallintatilanteissa.

EU:n on kyettävä toimimaan ennen kuin tilanne sen ympärillä huononee, heti kun kriisin leviämisestä ilmenee merkkejä ja ennen kuin humanitaarisia hätätilanteita pääsee syntymään. Ehkäisevillä toimilla voidaan välttää vakavammat ongelmat tulevaisuudessa. Aktiivisemmalla ja suuremman vastuun ottavalla Euroopan unionilla on myös enemmän poliittista painoarvoa.

Toimintakykyisempi. Toimintakykyisempi Euroopan unioni on saavutettavissa, vaikkakin täyden suorituskyvyn saavuttamiseen menee vielä aikaa. Parhaillaan toteutettavat toimet, kuten Euroopan puolustusmateriaali-, tutkimus- ja sotilasvoimavaraviraston perustaminen, ovat oikeansuuntaisia.

Puolustukseen on ohjattava enemmän resursseja ja niitä on käytettävä tehokkaammin, jotta saataisiin aikaan joustavammat ja liikuteltavat joukot uusien uhkien käsittelyyn.

Yhdistyttyjen ja yhteisten voimavarojen järjestelmällinen käyttö vähentäisi päällekkäisyyksiä, yleiskustannuksia ja lisäisi keskipitkällä aikavälillä toimintakykyä.

Lähes kaikissa tärkeimmissä väliintuloissa tehokasta sotilaallista operaatiota on seurannut kaaos siviiliyhteiskunnassa. EU:n on parannettava valmiuksiaan ottaa käyttöön kaikki tarvittavat siviilivoimavarat kriisitilanteissa ja niiden jälkivaiheissa.

Paremmat diplomaattiset valmiudet: tarvitaan järjestelmä, jossa jäsenvaltioiden resurssit yhdistetään EU:n toimielinten resursseihin. Entistä etäisempien ja vähemmän tunnettujen ongelmien käsitteleminen edellyttää parempaa ymmärtämystä ja yhteydenpitoa.

Uhkien yhteinen arviointi on paras perusta yhteiselle toiminnalle. Tämä edellyttää tiedustelutietojen tehokkaampaa välittämistä jäsenvaltioiden välillä ja kumppanien kanssa.

Voimavarojen lisäämisessä eri aloilla on otettava huomioon operaatioiden laajempi kirjo. Siihen voisivat kuulua yhdessä toteutettavat aseistariisuntaoperaatiot, tuki kolmansille maille terrorismin torjunnassa ja turvallisuussektorin uudistamisessa. Viimeksi mainittu olisi osa laajempaa yhteiskunnan rakenteiden kehittämistä.

EU:n ja Naton väliset pysyvät järjestelyt, erityisesti "Berliini plus" -järjestelyt, lisäävät EU:n operatiivista toimintakykyä ja toimivat puitteina näiden kahden järjestön väliselle strategiselle kumppanuudelle kriisinhallinnan alalla. Tämä on osoitus järjestöjen yhteisestä sitoutumisesta uuden vuosituhannen haasteiden käsittelyyn.

Yhdenmukaisempi. Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan taustalla on ajatus siitä, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat vahvempia toimiessaan yhdessä. EU on viime vuosien aikana luonut useita erilaisia välineitä, joista jokaisella on oma rakenteensa ja tarkoituksensa.

Haasteena on nyt näiden erilaisten välineiden ja voimavarojen saattaminen yhteen: Euroopan avustusohjelmat ja Euroopan kehitysrahasto, jäsenvaltioiden sotilas- ja siviilivoimavarat sekä muut välineet. Kaikilla näillä voi olla vaikutusta sekä jäsenvaltioiden että kolmansien maiden turvallisuuteen. Turvallisuus on kehityksen ensimmäinen edellytys.

Diplomaattisten ponnistelujen sekä kehitys-, kauppa- ja ympäristöpolitiikoiden tulisi noudattaa samaa linjaa. Toiminnan johdonmukaisuus on kriisin yhteydessä korvaamatonta.

Ulkoisen toiminnan sekä oikeus- ja sisäasioiden alan politiikkojen parempi yhteensovittaminen on ratkaisevassa asemassa sekä terrorismin että järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa.

Suurempaa yhdenmukaisuutta tarvitaan EU:n välineiden välillä, mutta myös yksittäisten jäsenvaltioiden ulkoisten toimien kohdalla.

Politiikkojen yhdenmukaisuutta tarvitaan myös alueellisesti, erityisesti konfliktien käsittelyssä. Ongelmat ovat harvoin ratkaistavissa yksittäisen maan toimesta ilman alueellista tukea, tämän ovat kokemukset Balkanin alueella ja Länsi-Afrikassa osoittaneet.

Yhteistyö kumppaneiden kanssa. On hyvin vähän jos ollenkaan ongelmia, jotka Euroopan unioni voi ratkaista yksin. Edellä kuvatut uhat ovat yhteisiä uhkia, jotka koskevat myös kaikkia EU:n läheisimpiä kumppaneita. Kansainvälinen yhteistyö on välttämätöntä. EU:n on pyrittävä saavuttamaan tavoitteensa harjoittamalla monenvälistä yhteistyötä kansainvälisissä järjestöissä ja toimimalla tärkeiden toimijoiden kumppanina.

Toimiessaan yhdessä Euroopan unioni ja Yhdysvallat voivat olla vaikuttava positiivinen voima maailmassa.

Transatlanttisilla suhteilla on korvaamaton merkitys. Toimiessaan yhdessä Euroopan unioni ja Yhdysvallat voivat olla vaikuttava positiivinen voima maailmassa. EU:n tavoitteena on oltava tehokas ja tasapainoinen kumppanuus Yhdysvaltojen kanssa. Tämä antaa EU:lle lisäsyyn kehittää voimavarojaan ja lisätä yhdenmukaisuuttaan.

Euroopan unionin on edelleen kehitettävä läheisiä suhteitaan Venäjään, joka on EU:n turvallisuuden ja vaurauden kannalta merkittävä tekijä. Yhteisten arvojen kunnioittaminen edistää strategisen kumppanuuden luomista.

Euroopan unionin historia, maantieteellinen asema ja kulttuurisiteet yhdistävät sen maailman muihin osiin: EU:lla on naapureita Lähi-idässä sekä kumppaneita Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Aasiassa. Nämä suhteet ovat merkittävä voimavara, johon voidaan tukeutua. EU:n on erityisesti kehitettävä strategista kumppanuuttaan Japanin, Kiinan, Kanadan ja Intian kanssa sekä kaikkien niiden maiden kanssa, jotka jakavat EU:n tavoitteet ja arvot ja ovat valmiita tukemaan niitä toimillaan.

Lopuksi

Nykyisessä maailmassa on uusia vaaroja mutta myös uusia mahdollisuuksia. Euroopan unionilla on tarvittavat ominaisuudet ollakseen merkittävä tekijä näiden uhkien käsittelyssä ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Aktiivisella ja toimintakykyisellä Euroopan unionilla olisi maailmanlaajuista vaikutusta. Se edistäisi tehokasta monenvälistä järjestelmää, joka johtaisi oikeudenmukaisempaan, turvallisempaan ja sopusointuisempaan maailmaan.